

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Magnus Berglund
010-224 12 37
magnus.m.berglund@lansstyrelsen.se

Beslut om ändring av föreskrifter i delar av naturreservatet Görslövsåns mader i Höganäs kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken (1998:808) om ytterligare inskränkningar på fastigheterna Ornakärr 9:21 och Ingelsträde 7:54 för att uppnå syftet med naturreservatet Görslövsåns mader. Beslutet innebär att kartbilaga 1 till 2006 års beslut om bildande av naturreservatet Görslövsåns mader ändras så att delar av nämnda fastigheter omfattas av föreskriften A5 (se bilaga 3).

Länsstyrelsen beslutar vidare med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken (1998:808) om ett upphävande av föreskriften A5 för delar av fastigheten Ornakärr 8:21. Beslutet innebär att kartbilaga 1 till 2006 års beslut om bildande av naturreservatet Görslövsåns mader ändras så att en del av nämnda fastighet inte omfattas av föreskriften A5 (bilaga 3). Aktuell del av fastigheten ska inte heller omfattas av föreskrifterna A10 eller A11 då den är att betrakta som åker.

Redogörelse för ärendet

Länsstyrelsen tog 2006-04-28 beslut om bildande av naturreservatet Görslövsåns mader. Naturreservatet är enligt reservatsbeslutet av stort biologiskt och ekologiskt intresse som häcknings- och rastlokal för ett stort antal sällsynta, hotade och hänsynskrävande fågelarter som använder det naturligt översvämmade och hävdskapade fuktängslandskapet. Floran och faunan i området är känslig för störningar och ingrepp i markanvändningen och är beroende av traditionell hävd. För att syftet med reservatet ska kunna uppnås ska bland annat området i första hand hävdas genom bete eller slåtter, och åkermark som inte brukas ska i största möjliga utsträckning få utveckla en naturlig gräsvegetation.

Ornakärr 9:21 och Ingelsträde 7:54

Enligt 2006 års beslut om bildande av naturreservatet omfattas delar av fastigheterna Ornakärr 9:21 och Ingelsträde 7:54 av forskrifterna A10 och A11, enligt vilka det utan Länsstyrelsens tillstånd bland annat är förbjudet att plöja upp eller sprida gödsel på gräsbevuxen åker.

Länsstyrelsen beslutade 2012-02-24 att avslå en tillståndsansökan om att plöja upp, sprida gödsel eller sprida kemiska bekämpningsmedel på fastigheten Ingelsträde 7:54. Som kompensation för den inskränkning i markutnyttjandet som beslutet innebär betalade Naturvårdsverket sedermera intrångsersättning till fastighetsägaren. Likaså avslog Länsstyrelsen 2013-06-14 begäran att plöja upp, sprida gödsel eller sprida kemiska bekämpningsmedel på del av fastigheten Ornakärr 9:21, vilket senare resulterade i att intrångsersättning utbetalades till fastighetsägaren.

Ornakärr 8:21

Enligt beslutet 2006-04-28 om bildande av naturreservatet omfattas fastigheten Ornakärr 8:21 av forskriften A5, enligt vilken det bland annat är förbjudet att plöja upp, sprida gödsel och kemiska bekämpningsmedel (Ornakärr 8:21 är belägen nordväst om Görslövsån, bilaga 2). Tillhörande skötselplan fastställdes 2006-05-18 i vilken berört skifte klassas som slätteräng, vilket utgör grunden till förbud enligt forskrift A5 i reservatsbeslutet. Ägaren av Ornakärr 8:21 påtalade redan 2006-05-31 att den nordvästra delen av berörd mark ligger i träda sedan lång tid och inte ska klassas som slätteräng. En överenskommelse träffades därför med Länsstyrelsen om att justera den nordvästra delen av skiftet så att denna ändras från slätteräng till gräsbevuxen åker. Överenskommelsen resulterade i ett officiellt PM upprättat av Länsstyrelsen 2006-06-13. Något formellt beslut om ändringen togs dock inte.

Först 2009-12-04 fattade Länsstyrelsen beslut om justering av markslag inom naturreservatet på berörd del av fastigheten. Beslutet innehåller en motsägelse i det att texten anger att den nordvästra delen av Ornakärr 8:21, i enlighet med Länsstyrelsens PM 2006-06-13, ändras från slätteräng till gräsbevuxen åker, medan området på tillhörande karta klassas som åker. Markägaren framhåller också i e-post (2009-11-18) som föregår 2009 års beslut att marken utgörs av åkermark. Markslaget åker omfattas i reservatsbeslutet varken av forskriften A5, A10 eller A11.

Beslutet om justering av markslag 2009-12-04 berör inte 2006 års beslut om bildande av naturreservatet, utan hänvisar enbart till skötselplanen. Det innebär att en motsägelse mellan reservatsbeslutet och skötselplanen föreligger. Enligt reservatsbeslut daterat 2006-04-28 omfattas berört skifte fortfarande av föreskrift A5 med förbud att plöja, sprida gödsel och kemiska bekämpningsmedel i likhet med

vad som gäller för all slätteräng inom naturreservatet. Enligt skötselplanen klassas däremot den nordvästra delen av Ornakärr 8:21 som åker på kartan till 2009 års beslut om justering av markslag, vilket skulle innebära att området varken omfattas av förskriften A5, A10 eller A11.

Föreläggande 2016-03-22 samt konsekvensutredning

Förslag till beslut om ändring av föreskrifter i delar av naturreservatet Görslövsåns mader skickades 2016-03-22 på remiss till Höganäs kommun, Naturvårdsverket, Statens geologiska undersökning, Havs- och Vattenmyndigheten samt berörda sakägare. Svar inkom från Havs- och vattenmyndigheten samt Sveriges geologiska undersökning (SGU). Havs- och vattenmyndigheten meddelade att de avstår från att yttra sig över förslaget och SGU har inga synpunkter på ändringen av föreskrifter.

Länsstyrelsen har även genomfört en konsekvensutredning (2016-03-22) för förslag till beslut om ändring av föreskrifter med avseende på upphävande av föreskriften A5 på fastigheten Ornakärr 8:21. Länsstyrelsen gör bedömningen att en klassificering av aktuellt område som åkermark kommer innebära en ytterst marginell påverkan på naturvärdena eller ingen påverkan alls. Den ringa arealen och områdets läge innebär även att påverkan på friluftslivet blir marginell.

Skäl för beslutet

Ornakärr 9:21 och Ingelsträde 7:54

Enligt 7 kap 5 § miljöbalken (1998:808) får länsstyrelsen meddela beslut om ytterligare inskränkningar i ett naturreservat om det behövs för att uppnå syftet med skyddet. Länsstyrelsen har i beslut 2012-02-24 och 2013-06-14 avslagit ansökan om tillstånd för att plöja upp, sprida gödsel och att sprida kemiska bekämpningsmedel på del av fastigheten Ornakärr 9:21 och på fastigheten Ingelsträde 7:54 med hänvisning till att åtgärderna bedöms strida mot reservatets syfte. I de båda besluten framhålls att aktuella områden har stort värde för fågellivet inom reservatet och att de även kan bli intressanta ur florasynpunkt på sikt. Att plöja upp marken i syfte att odla spannmål samt sprida handelsgödsel och kemiska bekämpningsmedel skulle göra den oanvändbar för många av de fågelarter som reservatet syftar till att skydda och omöjliggöra fortsatt invandring av hävdgynnad flora.

Länsstyrelsen har således i tidigare beslut gjort bedömningen att plöjning och spridande av handelsgödsel eller bekämpningsmedel på berörda fastigheter inte är förenligt med syftet med naturreservatet Görslövsåns mader. Denna bedömning kvarstår, vilket motiveras av de höga naturvärdena i berörda delar av reservatet. Länsstyrelsen anser därför att det finns behov av att förbudet i föreskriften A5 också omfattar fastigheterna Ornakärr 9:21 och Ingelsträde 7:54. Ägarna till nämnda

fastigheter har också kompenserats ekonomiskt för det intrång i markanvändningen som beslutet att avslå tillstånd innebär.

Ornakärr 8:21

Enligt 7 kap 7 § miljöbalken får länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslut som den har meddelat enligt 7 kap. 4-6 §§ om det finns synnerliga skäl. Enligt Naturvårdsverkets vägledning för bildande av naturreservat ska ett beslut som innebär en ändring av syftet, eller en mildring av någon föreskrift, betraktas som ett upphävande, helt eller delvis, och förutsätter följaktligen att synnerliga skäl finns.

Länsstyrelsen bedömer att synnerliga skäl finns för att besluta om ett upphävande av föreskriften A5 för delar av fastigheten Ornakärr 8:21. Skälen är följande:

- 2006 års beslut om bildande av naturreservatet är felaktigt för den aktuella nordvästra delen av skiftet. Den nordvästra delen har inte de värden som kännetecknar en slätteräng och skulle aldrig ha klassats som slätteräng när naturreservatet bildades 2006. Den felaktiga klassificeringen av området i beslutet resulterade i en överenskommelse mellan Länsstyrelsen och markägaren om justering av markslag på aktuellt område som träffades mindre än två månader efter att reservatsbeslutet togs.
- Felaktigheter har begåtts i hanteringen av ärendet vilket bland annat har resulterat i att en motsägelse mellan reservatsbeslut och skötselplan föreligger. För skötselplanen tog Länsstyrelsen 2009-12-04 formellt beslut om justering av markslag på aktuellt område, vilket i praktiken innebär en lättnad av föreskrifterna. Detta gjordes utan att reservatsbeslutet ändrades. Enligt reservatsbeslutet omfattas området fortfarande av föreskrift A5, medan det enligt skötselplanen efter 2009 års beslut kan brukas som konventionell åkermark. Det är angeläget att dessa fel och motsägelser rättas till.
- Området utgör en mycket liten del av naturreservatet och är beläget längst bort från åfåran där naturvärdena generellt är lägst. En klassificering av aktuellt område som åkermark kommer innebära en ytterst marginell påverkan på naturvärdena eller ingen påverkan alls. Vidare klassas området som åker på en karta som visar markanvändningen i reservatsområdet 1994 och som användes som underlag vid reservatsbildningen.
- Enligt 7 kap 7 § miljöbalken (1998:808) får beslut om upphävande eller dispens meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område. Föreliggande beslut innebär att en förstärkning av skyddet sker på fastigheterna Ornakärr 9:21 och Ingelstråde 7:54, som är belägna i de värdefulla delarna invid ån och utgör betydligt större areal än den del av fastigheten Ornakärr 8:21 där en lättnad i föreskrifterna sker.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till regeringen, miljödepartementet, enligt nedan.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling samt i ortstidning. Sökande och sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Detta beslut har fattats av Länsöverdirektör Göran Enander. I den slutliga handläggningen har även deltagit miljödirektör Annelie Johansson, naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhrén, länsassessor Ann Westerdahl och naturvårdshandläggare Magnus Berglund, föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Göran Enander

Magnus Berglund

Bilagor

1. Ändrad karta till beslut om bildande av naturreservatet Görslövsåns mader
2. Karta över delområden som berörs av ändrade föreskrifter
3. Beslut (2006-04-28) om bildande av naturreservatet Görslövsåns mader

SÄNDLISTA

Bilaga 1. Ändrad karta till beslut om bildande av naturreservatet Görslövsåns mader

Ersätter bilaga 1 i beslut 2006-04-28 om bildande av naturreservatet Görslövsåns mader (dnr 511-5594-03)

